

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Қосымша білім беру

ЕМДЕУ ІСІ мамандығы

Астана 2011

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы және Алматы қ. «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлері даярлау және қайтадаярлау бойынша республикалық медициналық колледжі» МКҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ енгізілді.

3 **ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ** «Емдеу ісі» мамандығы бойынша 2009 ж. Мемлекеттік қосымша білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 **ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ** Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2011 жылғы 26 қазандағы №734 бұйрығымен бекітілген.

10. «Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости» Савельев С.В. 2004.

7 Автор

Ердесова Г. К. - руководитель Центра дополнительного последипломного образования средних медицинских работников медицинского колледжа г. Алматы.

6 Список рекомендуемой литературы

6.1 Основная литература:

На государственном языке

1. Бейсембаева Р.С. Акушерия. 2006.
2. Раисова А.Т. Акушерия және гинекология. – Алматы. – 2007.

На русском языке:

1. Андреева А.н., Белокриницкая В.И. (диагностика, лечение) Медицинская книга, – Москва, 2001.
2. Доврачебная помощь при заболеваниях и уход за больными – Минск. Высшая школа 2000.
3. Николаев Л.А. Латфуллин И.А. Ахмерова Р.И., Ким З.Ф. Неотложная кардиология. Руководство к практическим занятиям. МЕД – прессинформ, – Москва 2004.
4. Сальцева М.Т., Аминова Н.В., Носов В.П. и др Учебное пособие. – Нижний Новгород, 2003.
5. Солодухина «Сестринское дело в педиатрии», – Минск 1999.
6. Цыбульский «Несчастные случаи у детей», – Санкт-петербург 1999.
7. «Терапия для фельдшера» Смолева Э.В., Шутов Ю.Э., Савенков И.Л. Феникс, – Ростов на Дону 2001.
8. «Скорая медицинская помощь» Верткин А.Л. 2003.
9. «Экстренная кардиологическая помощь» В.В. Руксин – Санкт-Петербург 2003.
10. Бодяжина В.И. Акушерство – 2005.
11. Лысак А.А. Акушерство – 2003.
12. Василевская Л.Н. и др. Гинекология 2004.
13. Бодяжина В.И., Семейченко И.Б. Акушерство 2004.
14. «Хирургические болезни» Кузин М.И. – Москва 2007.
15. «Хирургические болезни с уходом за больными ». Муратов С.Н. 2005.
16. «Военно-полевая хирургия» Гуманенко А. – Москва. 2004 .

6.2 Дополнительная литература:

1. Сестринское дело в терапии Р.Н.Д.Феникс 2002.
2. Смолева Э.В. Терапия для фельдшера Р.Н.Д. Феникс 2001.
3. Смолева Э.В. и др.Сборник «Лучшие рефераты по медицине», – Москва 2003.
4. Мухина С.А. Тарновская И.И. «Теоретические основы сестринского дела» – Москва 2003.
5. Действующие приказы и инструкции МЗ РК.
6. «Справочник по лечению внутренних болезней» Матвейников Г.П., Багель Е.А., Воронко И.И. и др. – Минск. Беларусь.
7. «Диагностика и лечение пневмонии» Асфендиярова, методические рекомендации – Алматы 2000.
8. Общая хирургия Петров С.В. 2005.
9. «Атлас оперативной хирургии» Островерхов Г.Е. 1996.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарының бөлінуі	9
3. Қайта даярлау пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	10
3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі.	10
3.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	13
3.3 Ғындарманның өзіндік жұмысының (ТӨЖ) тақырыптық жоспарының үлгісі.	17
4. Оқу және оқыту әдістері	19
5. Клиникалық база	19
6. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	20
7. Авторлар.	21

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Медицина ғылымы мен техникасының дамуы және жетілуімен бірге өздерінің функциялық-лауазымдық міндеттерін сапалы деңгейде орындау үшін терең білімді меңгеруі тиіс «фельдшер» мамандарының рөлі мен маңызы да өсуде.

Фельдшердің жұмысы көлемді, күрделі әрі көпжақты. Фельдшердің міндетіне жіті аурулар мен қайғылы оқиғалар кезінде емдік-профилактикалық, санитария-профилактикалық және медициналық жедел жәрдем көрсету жатады.

Медициналық жедел жәрдем алғашқы медициналық жәрдеммен қатар организмнің тіршілік етуге маңызды функцияларын сақтау мен күтіп ұстаудың негізі болып табылады. Күрделі жағдайларда дұрыс өткізілген шаралар бұдан әрі көрсетілетін медициналық білікті және мамандандырылған жәрдемді айтарлықтай жеңілдетеді. Фельдшер амбулаториялық қабылдау жүргізеді және науқастарға үй жағдайында қызмет көрсетеді. Ауруға диагноз қояды, емдейді, профилактика жүргізеді. Дәрігерге қаралғанға дейін көмек көрсетеді, хирургиялық манипуляциялар кезінде дәрігерге ассистент болады, физиологиялық босануды қабылдайды. Ағымдық санитариялық қадағалауды жүзеге асырады, індетке қарсы шараларды ұйымдастырады және өткізеді. Халық арасында гигиенаға оқыту және үйретуді, саламаатты өмір салтын насихаттауды қоса санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізеді. Химиялық микроскопиялық және макрокопиялық зерттеуге қанның биологиялық материалын, асқазанның ішіндегісін, жұлын сұйықтығын, экссудат алады, бөліндіні тексереді, гельминт-овоскопиялық зерттеу жүргізеді, мұнда ол геморрагиялық синдромды зерттеу әдістерін, бактериологиялық және серологиялық зерттеу техникасын қолданады. Зертханалық жабдықтардың жұмыс істеп тұруын қадағалайды. Есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізеді. Медициналық этиканы, ішкі еңбек тәртібі, өрт қауіпсіздігі мен қауіпсіздік техникасы ережесін, санитария-эпидемиологиялық режимді сақтайды.

Маманға өз жұмысын орындау үшін Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексын, Қазақстан Республикасының «Жемқорлықпен күрес туралы», «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңдарын, денсаулық сақтау саласындағы нормативтік-құқықтық актілерді, әзірленген материалды зарарсыздандыру тәртібін, жұмысқа жарамсыздықты сараптау негіздерін, санитария-індетке қарсы режим негіздерін, еңбек туралы заңнама негіздерін, еңбекті қорғау тәртібі мен нормаларын, қауіпсіздік техникасын, өндірістік санитария мен өрт қауіпсіздігін білуі керек. Оқу барысында меңгерілген білім өзін-өзі жетілдіру, сондай-ақ келесі біліктілік арттыру кезеңдерінде жаңартылады.

Қосымша білім берудің бұл үлгілік оқу бағдарламасы «Емдеу ісі» мамандығы бойынша қайта даярлау цикліне арналған. Циклдің жалпы ұзақтығы – 5 апта (270 сағат).

«Акушер ісі», циклдің жалпы ұзақтығы - 6 апта (324 сағат).

4 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: наблюдение и уход за пациентами, подготовка больных к различным исследованиям, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь.

Самостоятельная работа слушателя (СРС): курация больных в палатах, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание сестринской истории болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио. Участие в подготовке схем, таблиц, алгоритмов, слайдов. Работа в библиотеке и в Интернете, участие в научно-практических конференциях, семинарах, санитарно-просветительная работа.

5 Клиническая база

Организации ПМСП (поликлиники, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц), приемные отделения стационаров, станции и больницы скорой медицинской помощи, Республиканский центр неотложной медицинской помощи.

5	Хирургические заболевания. Виды, классификация, диагностика. Местное и общее лечение
Актуальные вопросы педиатрии	
1	Новорожденный ребенок. Современные требования по уходу за новорожденным. Недоношенный новорожденный. Особенности ухода и наблюдения
2	Комплексная оценка состояния здоровья детей. Группы здоровья
3	Расстройства питания. Гипотрофия. Эксудативно-катаральный диатез. Анемия. Рахит
4	Синдром внезапной смерти у детей. Сердечно-легочная реанимация. Артериальная гипертензия
5	Диагностика и неотложная помощь при заболеваниях органов дыхания (острый стенозирующий ларинготрахеит, астматический статус, пневмония)
6	Синдром «острого живота» у детей
7	Инфекционные заболевания у детей
8	Травмы и заболевания нервной системы у детей
Актуальные вопросы акушерства, гинекологии	
1	АФО женских половых органов
2	Женский таз. Головка плода как объект родов Физиология беременности
3	Диагностика беременности
4	Роды
5	Гестозы. Экстрагенитальные заболевания и беременность
6	Акушерские кровотечения.
7	Неотложные состояния в гинекологии

Пәннің мақсаты:

- «Емдеу ісі» мамандығын меңгеру

Пәннің міндеттері:

- тыңдармандарды «Емдеу ісі» мамандығы бойынша қазіргі біліммен қамтамасыз ету;
- мамандық бойынша қазіргі іскерліктер мен машықтарға үйрету;
- тыңдармандарды теориялық білімін, практикалық машықтарын тұрақты түрде жетілдіруге және өздігінен білім алуға ұмтылуға тәрбиелеу;
- жұмыс сапасын жақсарту үшін тыңдармандарда ұйымдастыру қабілеттерін дамыту;
- жіті аурулар мен қайғылы оқиғалар кезінде медициналық шұғыл жәрдем көрсетуге үйрету.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Пәнді оқу нәтижесінде тыңдарман:

- Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексін, Қазақстан Республикасының «Жемқорлықпен күрес туралы», «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңдарын, денсаулық сақтау саласындағы нормативтік-құқықтық актілерді, әзірленген материалды зарарсыздандыру тәртібін;
- жұмысқа жарамсыздықты сараптау негіздерін;
- ішкі аурулар этиологиясы, патогенезі туралы қазіргі көзқарасты, қазіргі жіктемелерді;
- аурулар және олардың асқынулары, жарақаттар, уланулар, сыртқы орта факторларының қолайсыз әсері кезіндегі шұғыл жағдайлар клиникасының. Хирургиялық стационардың құрылғылары мен жұмысын ұйымдастыруды;
- емхананың хирургиялық кабинетінің, таңу бөлмесінің, операция бөлмесінің жұмысын ұйымдастыруды;
- инфекция қоздырғыштарының кең тараған түрлерін. Зарарлану көздері мен жолдары. Ауруханаішілік инфекциямен күресу әдістерін;
- науқастарды ауырсынуды басудың әртүрлі түрлеріне даярлауды. Ауырсынуды басуды өткізу кезіндегі асқынуларды және олардың алдын алуды;
- науқастарды операцияға даярлаудың негіздерін. Операциядан кейінгі асқынулардың алдын алу негіздерін;
- қан кетудің түрлері, оның симптомдарын. Қан кетуді уақытша тоқтату әдістерін және түбегейлі тоқтату тәсілдерін. Хирургияда қолданылатын гемостатикалық заттарды;
- қан құюға арналған көрсетімдер мен қарсы көрсетімдерді. Болуы мүмкін асқынулар мен олардың себептерін. Плазмаалмастырғыш сұйықтықтарды;
- травмалық зақымдарды. Хирургиялық алғашқы өңдеудің ерекшеліктерін. Имобилизация тәртібін;

- хирургиялық аурулардың негізгі нозологиясын. Аурудың әрбір формасы бойынша клиникалық көрінісін, диагностика негіздерін, алғашқы жәрдімді, емдеуді, операцияға даярлауды. Операциядан кейінгі кезеңнің ерекшеліктерін. Болуы мүмкін асқынулардың алдын алуды;
- эндоскопиялық зерттеу әдістерін. Эндоскопиялық зерттеуге арналған көрсетімдерді. Болуы мүмкін асқынуларды. Эндоскопиялық жабдықтарды өңдеу, зарарсыздандыру тәртібін;
- санитария-індетке қарсы режимді;
- медициналық негізгі құжаттаманы **білуі тиіс**.

Тындарман:

- уақыт пен ақпарат тапшы кезінде төтенше жағдайларда балалар мен ересектерді жалпы, физикалық тексеруді, анамнез жинауды;
- экспресс – диагностика өткізуді (ЭКГ, қандағы қантты анықтау, пульсоксиметрия), зертханалық-аспаптық зерттеудің алынған нәтижелері бойынша клиникалық түсіндірме беруді;
- ауру немесе жарақат ағымындағы жетекші синдромды анықтауды, диагноз қоюды, емдеу жоспарын құруды;
- науқастарды емдеу үшін қолда бар аппаратураны қолдануды (оттегімен ингаляция өткізу, небулайзер, пневмалық және әмбебап шендеуіштермен транспорттық иммобилизация және т.б. қолдануды);
- балаларға жүрек-өкпелік реанимация өткізуді (тыныс жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру әдістерін, өкпенің жасанды вентиляциясын, жүрекке жабық массаж жасау, дефибриляция)
 - тамыршіне болос және тамшы дәрілерді енгізуді;
 - асқазанды жууды, қуықты катетерлеуді, қан кетуді уақытша тоқтатуды өткізуді;
 - хирургиялық стационарда санитариялық-гигиеналық режимге бақылау жүргізуді. Ірінді-сепсистік асқынулардың алдын алуды;
 - хирургиялық емшаралардан бұрын қолды тиісінше өңдеуді;
 - науқасты ауырсынуды басуға даярлауды. Асқазанды сүңгілеуді техникалық дұрыс жүргізуді, емдік және диагностикалық клизма қоюды;
 - науқасты операцияға даярлауды. Операциядан кейінгі асқынулар дамуының алдын алуды;
 - қан тобын анықтауды, үйлесімділікке сынама жүргізуді. Қан құю үшін жүйені жинауды және толтыруды;
 - ірінді жіті инфекциясы бар науқастарға күтім жасауды. Науқасты әртүрлі зерттеулерге даярлауды;
 - дренаждардың, катетерлердің, сүңгілердің барлық түрлерін күтіп ұстауды;
 - эндоскопиялық зерттеуге қажетті аспаптар мен жабдықтар дайындауды;
 - әртүрлі жарақаттық зақымданулары бар науқастарға медициналық алғашқы жәрдем көрсетуді **үйреніп алуы қажет**.

	ВОЗ. Нормативно-законодательные документы в родовспомогательных учреждениях. Действующие приказы	родов; уметь определять отклонения от физиологического течения родов. Течение и ведение 1,2,3 периодов родов. Ведение партограммы, ее преимущества
5	Гестозы. Экстрагенитальные заболевания и беременность.	Гестозы. Этиопатогенез. Диагностика. Неотложная помощь. Экстрагенитальные заболевания и беременность. Неотложная доврачебная помощь.
6	Акушерские кровотечения.	Предлежание плаценты. Преждевременная отслойка нормально расположенной плаценты. Кровотечение в раннем послеродовом периоде. Неотложная доврачебная помощь.
7	Неотложные состояния в гинекологии	Внематочная беременность. Апоплексия яичника. Перекрут ножки кистомы. Маточные кровотечения. Неотложная доврачебная помощь.

3.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
Актуальные вопросы терапии	
1	Новое в лечении, профилактике и дифференцированном уходе за больными с заболеваниями органов дыхания (бронхиальная астма, бронхиты, пневмонии)
2	Туберкулез. Роль фельдшера в выявлении и профилактике туберкулеза
3	Заболевания сердечнососудистой системы (ИБС, синдром сосудистой недостаточности, артериальной гипертензии, ревматизм)
4	Заболевания органов пищеварения, эндокринной системы (сахарный диабет)
5	Заболевание почек и мочевыводящих путей
6	Анемии. Аллергические состояния
7	Инфекционные заболевания
Актуальные вопросы хирургии	
1	Организация хирургической службы в Казахстане. Основные хирургические учреждения
2	Роль фельдшера в подготовке и проведении анестезии. Эндоскопия в хирургии
3	Травматические повреждения. Вывихи, ушибы, переломы. ЧМТ. ЗП внутренних органов. Дренирование ран. Уход
4	Кровотечение. Десмургия. Новые виды перевязочных материалов, транспортных и лечебных шин

5	Диагностика и неотложная помощь при заболеваниях органов дыхания (острый стенозирующий ларинготрахеит, астматический статус, пневмония)	Острый стенозирующий ларинготрахеит. Этиопатогенез. Клиника. Неотложная помощь, показания для госпитализации. Бронхиальная астма. Этиопатогенез. Клиника. Неотложная доврачебная помощь при приступе бронхиальной астмы.
6	Синдром «острого живота» у детей. Травмы, травматический шок. Ожоги, ожоговый шок. Отморожения. Электротравма, Утопление, удушье.	Дифференциальная диагностика. Клиника. Причина Диагностика. Неотложная доврачебная помощь.
7	Инфекционные болезни у детей (корь, ветряная оспа, скарлатина, дифтерия, полиомиелит, менингококковая инфекция)	Этиология. Патогенез. Клиника. Лечение. Осложнения. Диагностика. Профилактика. Мероприятия в очаге инфекции.
8	Травмы и заболевания нервной системы у детей (менингиты, энцефалиты)	Черепно-мозговые травмы. Клиника. Лечение. Причины. Осложнения. Диагностика. Профилактика. Неотложная доврачебная помощь. Менингиты, энцефалиты. Этиология. Патогенез. Клиника. Лечение. Осложнения. Диагностика. Профилактика. Неотложная доврачебная помощь.
Актуальные вопросы акушерства, гинекологии		
1	АФО женских половых органов	Анатомия женских половых органов, физиология женских половых органов. Анатомо-физиологические особенности женских половых органов. Нормальный менструальный цикл.
2	Женский таз. Головка плода как объект родов Физиология беременности	Строение женского таза. Размеры. Измерение большого таза. Головка плода как объект родов. Этапы развития плода. Плодовые оболочки. Плацента. Пуповина.
3	Диагностика беременности	Диагностика ранних сроков беременности, диагностика поздних сроков беременности. Определение срока беременности, предполагаемого срока родового декретного отпуска и родов.
4	Роды. Современные принципы ведения родов Партограмма. Программы	Причины наступления родов, особенности изменений в родовых путях женщины в процессе периодов родов; характеристика изгоняющих сил при физиологических родах; ведение периодов

Тыңдарман:

- жіті аурулар мен қайғылы оқиғалар кезінде емдік-профилактикалық, санитария-профилактикалық, медициналық жедел жәрдем көрсетуге;
 - пациенттерді дәрігер мамандардың тексеруінен өтуге және консультация алуға даярлауға;
 - амбулаториялық наукастарды қабылдауды, наукастарға үйінде қызмет көрсетуге;
 - ауруға диагноз қоюға, емдеуге, алдын алуға;
 - дәрігерге қаралғанға дейін көмек көрсетуге, физиологиялық босандыруға;
 - биологиялық материалды макрокопиялық және микрокопиялық тексеруге
- машықтануы қажет.**

Тыңдарман келесі біліктіліктерге не болуы қажет:

- учаске халқын дербес есепке алу;
- учаскеде өз қызметін жоспарлау;
- хирургиялық манипуляцияларда дәрігерге ассистент болу;
- ағымдағы санитариялық қадағалауды жүзеге асыру, індетке қарсы шараларды ұйымдастыру;
- халық арасында санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу, саламатты өмір салтын насихаттау;
- медициналық есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізу;
- зертханалық жабдықтардың дұрыс жұмыс істеп тұруын бақылау;
- ішкі еңбек тәртібі ережесін, өрт қауіпсіздігі мен қауіпсіздік техникасын, санитария-эпидемиологиялық режимді сақтау;
- азаматтарға шұғыл жағдайларда медициналық алғашқы жәрдем көрсету, дәрігерге қаралғанға дейін және паллиативті медициналық көмек көрсету.

2 Пән сағаттарының бөлінуі

«Емдеу ісі» мамандығы бойынша білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған қайта даярлау

Пән	Барлығы	Аудиториялық сағаттар		ТӨЖ
		Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Терапияның өзекті мәселелері	108	16	56	36
Хирургияның өзекті мәселелері	54	6	30	18
Педиатрияның өзекті мәселелері	54	6	30	18
Акушерияның, гинекологияның өзекті мәселелері	54	6	30	18
Сағаттың жалпы саны	270/5	34	146	90

«Акушериялық іс» мамандықтары бойынша білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған қайта даярлау

Пән	Барлығы	Аудиториялық сағаттар		ТӨЖ
		Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Терапияның өзекті мәселелері	162	62	64	36
Хирургияның өзекті мәселелері	54	6	30	18
Педиатрияның өзекті мәселелері	54	6	30	18
Акушерияның, гинекологияның өзекті мәселелері	54	6	30	18
Сағаттың жалпы саны	324/6	80	154	90

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы	Мазмұны
Терапияның өзекті мәселелері		
1	Жалпы медицина біліміндегі ішкі аурулар пропедевтикасының маңызы. Ішкі ауруларды оқытудың даму тарихы. Ауру туралы түсінік. Медициналық құжаттар және олардың толтырылуы. Ауру тарихының жүйесі	Тексерудің субъективті әдісі: науқастан сұрастыру. Тексерудің объективті әдісі: карау, пальпация, перкуссия, аускультация жасау. Тексерудің зертханалық әдісі: қан, зәр, нәжіс, қақырық, плевральді сұйықтық. Асқазан сөлін тексеру, дуаденальді сүңгілеу. Аспаптық және функционалды тексеру әдісі. Зертханалық тексеру әдісін өткізу барысында фельдшердің рөлі. Тыныс алу ағзаларының паталогиясы бар науқасты тексеру әдісі. Басты синдром. Жүрекқан тамыр жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты тексеру әдісі. Басты синдром. Асқорыту ағзаларының аурулары бар науқасты тексеру әдісі. Басты синдром. Бүйрек және зәр шығару жүйелері ағзаларының аурулары бар науқасты тексеру әдісі. Басты синдром. Қан аурулары кезіндегі науқасты тексеру әдісі. Басты синдром. Заталмасу және эндокринді жүйе ауырған кездегі науқасты тексеру әдісі

4	Кровотечение. Десмургия. Новые виды перевязочных материалов, транспортных и лечебных шин	Кровотечение, виды кровотечений. Оказание неотложной доврачебной помощи при различных видах кровотечения. Десмургия. Виды перевязок.
5	Хирургические заболевания. Виды, классификация, диагностика. Местное и общее лечение	Распознавать клиническую картину разных воспалительных заболеваний. Профилактические и эпидемические мероприятия хирургической инфекции. Оказание неотложной медицинской помощи больным с повреждением органов брюшной полости и при осложнениях острых хирургических заболеваний. Осуществление ухода за больными с различной хирургической патологией живота.
6	Ожоги, ожоговый шок. Обморожения. Электротравма, Утопление, удушение	Дифференциальная диагностика. Клиника. Причина Диагностика. Неотложная доврачебная помощь.
Актуальные вопросы педиатрии		
1	Новорожденный ребенок. Недоношенный новорожденный	Признаки доношенного ребенка. АФО новорожденного. Физиологические состояния новорожденных. Современные требования по уходу за новорожденным. Недоношенный новорожденный. АФО недоношенного ребенка. Особенности ухода и наблюдения за недоношенным ребенком.
2	Комплексная оценка состояния здоровья детей. Группы здоровья	Факторы, влияющие на определение группы здоровья. Определить группы здоровья, изменять группы здоровья.
3	Расстройства питания. Гипотрофия. Эксудативно-катаральный диатез. Анемия. Рахит	Гипотрофия. Определить причину расстройства питания. Клиника. Уход. Профилактика Эксудативно катаральный диатез. Определить причину расстройства питания. Клиника. Уход. Профилактика. Анемия. Рахит. Этиология. Патогенез. Клиника. Уход. Профилактика. Профилактика фоновых заболеваний
4	Неотложные состояния в педиатрии (остановка дыхания и сердечной деятельности, судорожный синдром, обморок, коллапс)	Остановка дыхания и сердечной деятельности, судорожный синдром, обморок, коллапс. Причина возникновения неотложных состояний. Сердечно-легочная реанимация, особенности проведения у детей. Критерии эффективности. Диагностика. Неотложная доврачебная помощь.

5	Заболевания органов пищеварения (язвенная болезнь желудка и 12 перстной кишки, холецистит, гепатит, цирроз печени, колит, панкреатит,) Заболевания органов эндокринной системы (сахарный диабет)	Демонстрация и разбор больных с заболеваниями органов пищеварения эндокринной системы. Забор материала для лабораторных исследований. Экспресс методы анализа крови, мочи больных сахарным диабетом. Неотложная доврачебная помощь при печеночной коме, при гипо и гипергликемической коме. Тактика ведения больных с гепатитом, циррозом печени.
6	Заболевание почек и мочевыводящих путей. (Пиелонефрит, гломерулонефрит. Острая почечная недостаточность, хроническая почечная недостаточность). Гемодиализ	Демонстрация и разбор больных с заболеванием почек и мочевыводящих путей. Клинические синдромы, течение. Осложнения, принципы лечения. Неотложная помощь при почечной коме. Уход за больными с острой почечной, хронической почечной недостаточностью. Гемодиализ. Уход за больными после гемодиализа.
7	Анемии. Аллергические состояния	Демонстрация и разбор больных с заболеванием крови, с аллергическим статусом. Работа в палате и в процедурном кабинете. Оказать первую неотложную доврачебную помощь при анафилактическом шоке (алгоритм действия).
8	Инфекционные заболевания	Демонстрация и разбор больных с инфекционными заболеваниями. Осуществить забор и посев материала. Работа в очаге. Уметь провести беседу о лечебном питании.
Актуальные вопросы хирургии		
1	Профилактика Внутрибольничной инфекции в хирургических отделениях	Факторы и пути передачи внутрибольничных инфекций. Понятие инфекционной безопасности. Требование к личной гигиене медицинского персонала. Меры индивидуальной защиты медицинского персонала. Техника безопасности в работе.
2	Синдром «острого живота»	Дифференциальная диагностика. Клиника. Причина Диагностика. Неотложная доврачебная помощь.
3	Травматические повреждения. Вывихи, ушибы, переломы. ЧМТ	Правильно классифицировать травму, ориентироваться в обстановке, где произошла травма. Оказывать неотложную доврачебную помощь на различных этапах эвакуации. Решать тематические задачи по вопросам травматизма.

2	Тыныс алу ағзаларының аурулары (Бронх демікпесі. Пневмония Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы)	Бронх демікпесі ұстамасының және демікпе статусының этиопатогенезі, клиникасы, емдеу, саралау диагностикасы. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы. Жіктемесі. Этиопатогенез, клиника, емдеу, Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек. саралау диагностикасы. ФАП жағдайындағы науқастарға ем жүргізу әдісі. Алдын алу шаралары. Пневмония. Жіктемесі. Этиопатогенезі, клиникасы, ағымы асқынулары емдеу, саралау диагностикасы. Тыныс алу ағзаларының аурулары бар пациенттерге күтім жасау ерекшеліктері. Профилактика
3	Туберкулез	Туберкулез эпидемиологиясы. Қазақстан Республикасы бойынша туберкулездің алдын алу жөніндегі негізгі нормативтік құжаттар. Туберкулезге диагноз қоюдың қазіргі әдістері. Емдеу. Фельдшердің туберкулезді анықтау мен алдын алудағы ролі
4	Жүрек-қантамыр жүйесі аурулары (ЖИА, қантамырлық жеткіліксіздік синдромы, артериялық гипертензия, ревматизм)	Этиопатогенез, клиника, диагностика, жіктемесі. Емдеу. Асқынулар. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек. Фельдшердің жүрек-қантамыр ауруларын анықтау мен алдын алудағы ролі
5	Аскорьту ағзаларының аурулары (асқазан мен ұлтабардың ойықжара ауруы, холецистит, колит, панкреатит, гепатит, бауыр циррозы). Эндокриндік жүйе ағзаларының аурулары (қантты диабет)	Этиопатогенез, клиника, диагностика, жіктемесі. Емдеу. Асқынулар. Зерттеудің зертханалық, аспаптық әдістері. Тағаммен емдеу. Асқазан-ішектік қан кетуде, бауыр комасында, панкреатит, ұстамасында дәрігерге қаралғанға дейін көрсетілетін шұғыл көмек. Аскорьту ағзаларының аурулары бар пациенттерге күтім жасау ерекшеліктері. Қантты диабет. Этиопатогенез, клиника, диагностика, жіктемесі. Емдеу. Асқынулар. Зерттеудің зертханалық, аспаптық әдістері. Тағаммен емдеу. Гипогликемиялық және гипергликемиялық команың саралау диагностикасы кома кезінде дәрігерге қаралғанға дейін көрсетілетін шұғыл көмек көрсету
6	Бүйрек және несеп шығару жолдарының аурулары. (Пиелонефрит, гломерулонефрит.	Этиопатогенез, клиника, диагностика, жіктемесі. Емдеу. Асқынулар. Зерттеудің зертханалық, аспаптық әдістері. Тағаммен емдеу. Фельдшердің уремия, эклампсия кезінде қолданатын тәсілі. Тағаммен емдеу. Бүйрек және несеп шығару жолдарының ауру-

	Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі Созылмалы бүйрек жіті жеткіліксіздігі)	лары бар пациенттерге күтім жасау ерекшеліктері. Бүйрек функциясының жіті және созылмалы бүйрек жіті жеткіліксіздігі кезіндегі күтім. Гемодиализ. Аурулардың алдын алу
7	Анемия. Аллергиялық жағдай	Анемия. Этиопатогенезі, жіктемесі, клиникасы, зерттеудің зертханалық, аспаптық әдістері. Емдеу. Асқынулар. Әлеуметтік-экологиялық факторлардың анемияның дамуындағы рөлі. Фельдшердің ауруды анықтау мен алдын алудағы рөлі. Аллергиялық жағдайлар. Этиопатогенез, клиника, емдеу, диагностика, асқынулар. Дәрігерге дейінгі көрсетілетін шұғыл көмек
8	Жұқпалы аурулар	Аса қауіпті инфекциялар тобы, балалардың жұқпалы аурулары (қызылша, желшешек, жәншау, күл, полиомиелит). Этиопатогенез, клиника, диагностика, жіктемесі. Емдеу. Асқынулар. Зертханалық тексеру үшін материал алу. Фельдшердің инфекция ошағындағы тәсілі
Хирургияның өзекті мәселелері		
1	Қазіргі хирургия. Жаңа бағыттар	Хирургия бөлімшесі жұмысындағы сандезрежім. Қолданыстағы бұйрықтар. Дезинфекциялаушы жаңа құралдар
Акушерияның, гинекологияның өзекті мәселелері		
1	Қазақстан Республикасында акушерия-гинекологиялық жәрдемді ұйымдастыру ерекшеліктері. Акушериялық стационардағы санитария-эпидемиологиялық бақылау. Ауруханашілік инфекциялар. Ана болу қауіпсіздігі	Акушерия және гинекология туралы түсінік. Әйелдер консультациясы мен босандыру стационарларының міндеттері. Босандырудың негізгі көрсеткіштері. Жүктілер мен гинекологиялық науқастарды диспансеризациялау ерекшеліктері. Перзентханалардағы инфекцияның алдын алу принциптері мен тәртібі. АИИ жөніндегі жалпы мәлімет. АИИ жөніндегі қолданыстағы бұйрықтар.
Педиатрияның өзекті мәселелері		
1	Қазақстан Республикасында ана мен баланың жағдайы және дамыту перспективалары. Педиатриялық қызметтің	Республикадағы педиатрияның қазіргі кезеңдегі басым міндеттері. ДДСҰ мен ЮНИСЕФ-тің балалардың аурушандығы мен өлім-жітімін төмендету жөніндегі бағдарламалары

Актуальные вопросы в педиатрии		
1	Состояния и перспективы развития материнства и детства в Республике Казахстан. Цели и задачи педиатрической службы. Антенатальная охрана плода	Приоритетные задачи педиатрии в Республике на современном этапе. Программы ВОЗ и ЮНИСЕФ по снижению заболеваемости и смертности у детей.

3.2 Примерный тематический план практических занятий

№	Тема	Содержание
Актуальные вопросы терапии		
1	Основные методы исследования больного	Занятие обучающихся проводится в кабинете доклинической практики. Сбор общих сведений о больном, заполнение паспортной части истории болезни, сбор жалоб, истории настоящего заболевания, истории жизни; детализация полученной информации. Осуществление основных приемов осмотра, пальпации, перкуссии, аускультации у постели больного по системам. Знакомство с медицинской документацией, их заполнение
2	Заболевания органов дыхания (Бронхиальная астма. Пневмонии, Хронические обструктивные болезни легких)	Демонстрация и разбор больных с диагнозом бронхиальной астмы, бронхитом, пневмонией. Работа в палате и в процедурном кабинете. Неотложная медицинская помощь при приступе бронхиальной астмы и астматическом статусе. Хронические обструктивные болезни легких. Клиника, лечение, Неотложная доврачебная помощь, диагностика. Тактика ведения больных в условиях ФАПа. Профилактика. Уход
3	Туберкулез	Организовать санитарно-эпидемиологические мероприятия в туберкулезных учреждениях и очагах. Выявление и профилактика туберкулеза.
4	Заболевания сердечно-сосудистой системы (ИБС, синдром сосудистой недостаточности, артериальной гипертензии, ревматизм)	Демонстрация и разбор больных с диагнозом инфаркт миокарда, стенокардия, гипертоническая болезнь и другие заболеваниями сердечно-сосудистой системы. Работа в палате интенсивной терапии. Внутривенно ввести лекарственные препараты. Уход за тяжелобольными.

		диагностика гипо- и гипергликемической комы. Неотложная доврачебная помощь при гипо и гипергликемической коме
6	Заболевание почек и мочевыводящих путей. (Пиелонефрит, гломерулонефрит. Острая почечная недостаточность, Хроническая почечная недостаточность)	Этиопатогенез, клиника, диагностика, классификация. Лечение. Осложнения. Лабораторные, инструментальные методы исследования. Лечебное питание Тактика фельдшера при уремии, эклампсии Лечебное питание. Особенности ухода за пациентами с заболеваниями почек и мочевыводящих путей. Уход при острой почечной недостаточности, хронической почечной недостаточности. Гемодиализ.Профилактика заболеваний.
7	Анемии. Аллергические состояния	Анемии. Этиопатогенез, классификация, клиника, лабораторные, инструментальные методы исследования. Лечение. Осложнения. Роль социально-экологических факторов в развитии анемии. Роль фельдшера в выявлении и профилактике заболеваний. Аллергические состояния. Этиопатогенез, клиника, лечение, диагностика, осложнения. Неотложная доврачебная помощь.
8	Инфекционные заболевания	Группа особо-опасных инфекции, детские инфекционные заболевания (корь, ветряная оспа, скарлатина, дифтерия, полиомиелит). Этиопатогенез, клиника, диагностика, классификация. Лечение. Осложнения. Забор материала для лабораторных исследований. Тактика фельдшера в очаге инфекции.
Актуальные вопросы хирургии		
1	Современная хирургия. Новые направления	Сандезрежим в работе хирургического отделения. Действующие приказы. Новые дезинфицирующие средства.
Актуальные вопросы акушерства, гинекологии		
1	Особенности организации акушерско-гинекологической помощи в Республике Казахстан. Санитарно-эпидемиологический контроль в акушерском стационаре. Внутрибольничные инфекции. Безопасное материнство	Понятие об акушерстве и гинекологии. Основные показатели родовспоможения. Особенности диспансеризации беременных и гинекологических больных. Принципы и правила профилактики инфекции в родильных домах. Принципы безопасного материнства Общие сведения по ВБИ. Действующие приказы по ВБИ

мақсаты мен міндеттері. Іштегі нәрестені антенатальдық қорғау
--

3.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы	Мазмұны
Терапияның өзекті мәселелері		
1	Науқасты тексерудің негізгі әдістері	Білім алушыларға сабақ тәжірибелік клиникаға дейінгі кабинетте өткізіледі. Науқас туралы жалпы жинақ, ауру тарихының паспорт бөлімін толтыру, мәлімет жинау, шағымдар жинағы, қазіргі аурудың тарихы, өмір жолы, алынған мәліметтерді талдау. Науқастың төсегінде жүйелі түрде қараудың негізгі тәсілдерін: пальпация, перкуссия, аускультациялар арқылы жүзеге асыру. Медициналық құжаттармен танысу, толтыру
2	Тыныс алу ағзаларының аурулары (Бронх демікпесі. Пневмония. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы)	Бронх демікпесі, бронхит, пневмония диагнозы қойылған науқастарды көрсету және талдау. Палатада және емшара кабинетінде жұмыс істеу. Бронх демікпесі ұстамасында және астма статусында көрсетілетін медициналық шұғыл жәрдем. Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы. Клиника, емдеу. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек, саралау диагностикасы. ФАП жағдайындағы науқастарға ем жүргізу әдісі. Алдын алу шаралары. Күтім
3	Туберкулез	Туберкулез мекемелерінде және ошақтарында санитария-эпидемиологиялық шараларды ұйымдастыру. Туберкулезді анықтау және алдын алу
4	Жүрек-қантамыр жүйесі аурулары (ЖИА, қантамырлық жеткіліксіздік синдромы, артериялық гипертензия, ревматизм)	Миокард инфаркті, стенокардия, гипертониялық ауру және жүрек-қантамыр жүйесінің басқа да аурулары диагнозы қойылған науқастарды көрсету және талдау. Қарқынды терапия палатасында жұмыс істеу. Дәрілік препараттарды вена ішіне салу. Жағдайы ауыр науқастарға күтім жасау
5	Асқорыту ағзаларының аурулары (асқазан мен ұлтабардың ойықжара	Асқорыту ағзалары және эндокриндік жүйе ауруларымен ауыратын науқастарды көрсету және талдау.

	ауруы, холецистит, гепатит, бауыр, колит, циррозы панкреатит). Эндокриндік жүйе ағзаларының аурулары (қантты диабет)	Зертханалық зерттеу үшін материал алу. Қантты диабетпен ауыратын науқастардың қанын, несепін талдаудың экспресс әдістері. Бауыр комасы, гипо-және гипергликемиялық кома кезінде дәрігерге қаралғанға дейінгі көрсетілетін шұғыл көмек. Гепатит, бауыр циррозымен ауырған науқастарды жүргізу әдісі
6	Бүйрек және несеп шығару жолдарының аурулары. (Пиелонефрит, гломерулонефрит. Бүйрек функциясының жіті және созылмалы жеткіліксіздігі). Гемодиализ	Бүйрек және несеп шығару жолдарының ауруларымен ауыратын науқастарды көрсету және талдау. Клиникалық синдромдар, ағымы. Асқынулар, емдеу принциптері. Бүйрек комасы кезіндегі шұғыл көмек. Бүйректің жіті және созылмалы жеткіліксіздігімен ауыратын науқастардың күтімі. Гемодиализ. Гемодиализден кейін нақастың күтімі
7	Анемия. Аллергиялық жағдай	Аллергиялық статустен, қан ауруларымен ауыратын науқастарды көрсету және талдау. Палатада және емшара кабинетінде жұмыс істеу. Анафилактикалық шок кезінде дәрігерге дейін алғашқы шұғыл көмек көрсету (әрекет алгоритмі)
8	Жұқпалы аурулар	Жұқпалы аурулармен ауыратын науқастарды көрсету және талдау. Материалды алу және егу. Инфекция ошағында жұмыс істеу. Тағаммен емдеу туралы әңгіме жүргізу алу.
Хирургияның өзекті мәселелері		
1	Хирургия бөлімшелерінде ауруханаішілік инфекциялардың алдын алу	Ауруханаішілік инфекциялардың берілу жолдары мен факторлары. Инфекциялық қауіпсіздік ұғымы. Медицина қызметкерінің жеке бас гигиенасына қойылатын талаптар. Медицина қызметкерінің жеке қорғаныс шаралары. Жұмыстағы қауіпсіздік техникасы
2	«Іштеспе» синдромы	Саралау диагностикасы. Клиника. Себептері. Диагностика. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек
3	Жарақаттық зақымдар. Шығу, соғып алу, сыну. БМЖ	Жарақатты дұрыс жіктеу, жарақат болған жерге назар аудару. Эвакуацияның әртүрлі кезеңдерінде дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек көрсету. Травматизм мәселелері бойынша тақырыптық тапсырмаларды шешу

		Методы обследования больных при заболеваниях крови. Ведущие синдромы. Методы обследования больных при заболеваниях эндокринной системы и обмена веществ.
2	Заболевания органов дыхания (Бронхиальная астма. Пневмонии). Хронические обструктивные болезни легких	Этиопатогенез, клиника, лечение, дифференциальная диагностика, приступов бронхиальной астмы и астматического статуса. Неотложная доврачебная помощь. Пневмонии. Классификация. Этиология. Патогенез. Основные клинические симптомы. Течение. Возможные осложнения. Принципы лечения. Тактика ведения больных в условиях ФАПа. Профилактика. Хронические обструктивные болезни легких. Классификации, этиопатогенез, клиника, лечение, Неотложная доврачебная помощь дифференциальная диагностика. Тактика ведения больных в условиях ФАПа. Профилактика. Особенности ухода за пациентами с заболеваниями органов дыхания. Профилактика.
3	Туберкулез	Эпидемиология туберкулеза. Основные нормативные документы по профилактике туберкулеза по Республике Казахстан. Современные методы диагностики туберкулеза. Лечение. Роль фельдшера в выявлении и профилактике туберкулеза.
4	Заболевания сердечно-сосудистой системы (ИБС, синдром сосудистой недостаточности, артериальной гипертензии, ревматизм)	Этиопатогенез, клиника, диагностика, классификация. Лечение. Осложнения. Неотложная доврачебная помощь. Роль фельдшера в выявлении и профилактике заболеваний сердечно-сосудистой системы.
5	Заболевания органов пищеварения (язвенная болезнь желудка и 12 перстной кишки, холецистит, колит, панкреатит, Гепатит, цирроз печени). Заболевания органов эндокринной системы (сахарный диабет)	Этиопатогенез, клиника, диагностика, классификация. Лечение. Осложнения. Лабораторные, инструментальные методы исследования. Лечебное питание. Неотложная доврачебная помощь при желудочно-кишечном кровотечении, печеночной коме). приступе панкреатита. Особенности ухода за пациентами с заболеваниями органов пищеварения. Сахарный диабет. Этиопатогенез, клиника, диагностика, классификация. Лечение. Осложнения. Лабораторные, инструментальные методы исследования. Лечебное питание. Дифференциальная

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям «Акушерское дело»

Дисциплина	Всего	Аудиторные часы		СРС
		лекции	практические занятия	
Актуальные вопросы терапии	162	62	64	36
Актуальные вопросы хирургии	54	6	30	18
Актуальные вопросы педиатрии	54	6	30	18
Актуальные вопросы акушерства, гинекологии	54	6	30	18
Общее количество часов	324/6	80	154	90

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема	Содержание
Актуальные вопросы терапии		
1	Значение пропедевтики внутренних болезней в общемедицинском образовании. История развития учения о внутренних болезнях. Понятие о болезни. Врачебная этика и медицинская деонтология. Медицинская документация, их заполнение. Схема истории болезни	Субъективные методы исследования, расспрос больных. Объективные методы исследования: осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация. Лабораторные методы обследования: кровь, моча, кал, мокрота, плевральная жидкость. Исследование желудочной секреции, дуоденальное зондирование. Инструментальные и функциональные методы обследования. Роль фельдшера в проведении лабораторных методов исследования. Методы обследования больных с патологией органов дыхания. Ведущие синдромы. Методы обследования больных с заболеваниями сердечно-сосудистой системы. Ведущие синдромы. Методы обследования больных с заболеваниями органов пищеварения. Ведущие синдромы. Методы обследования больных с заболеваниями почек и мочевыделительной системы. Ведущие синдромы.

4	Қан кету. Десмургия. Таңғыш материалдардың, транспорттық және емдік шендеуіштердің жаңа түрлері	Қан кету, қан кетудің түрлері. Өртүрлі қан кету кезінде дәрігерге қаралғанға дейін шұғыл көмек көрсету. Десмургия. Таңғыштың түрлері
5	Хирургиялық аурулар. Түрлері, жіктемесі, диагностика. Ауақтық және жалпы ем	Өртүрлі қабынбалы аурулардың клиникалық көрінісін білу. Хирургиялық инфекцияның профилактикалық және эпидемиялық шаралары. Ішперде қуысы ағзалары зақымданған науқастарға және хирургиялық жіті аурулардың асқынулар кезінде медициналық шұғыл жәрдем көрсету. Өртүрлі хирургиялық патологиясы бар науқастарға күтім жасау.
6	Күйіктер, күйіктік шок. Үсу. Электржарақаты. Суға кету, тұншығу	Саралау диагностикасы. Клиника. Себептері. Диагностика. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек
Педиатрияның өзекті мәселелері		
1	Жаңа туылған нәресте. Шала туылған нәресте	Ай-күні жетіп туылған нәрестенің белгілері. Нәрестенің анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктері. Нәрестелердің физиологиялық жағдайы. Нәрестелерге күтім жасау жөніндегі қазіргі талаптар. Шала туылған нәресте. Шала туылған нәрестенің анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктері. Шала туылған балаға күтім жасау және оны қадағалау
2	Балалардың денсаулық жағдайын кешенді бағалау. Денсаулық топтары	Денсаулық топтарын анықтауға әсер ететін факторлар. Денсаулық тобын анықтау, денсаулық топтарын өзгерту
3	Тамактанудың бұзылуы. Гипотрофия. Эксудативті-талаураған диатез. Анемия. Рахит	Гипотрофия. Тамактанудың бұзылу себептерін анықтау. Клиника. Күтім жасау. Профилактика Эксудативті-талаураған диатез. Тамактанудың бұзылу себептерін анықтау. Клиника. Күтім жасау. Профилактика. Анемия Рахит. Этиологиясы. Патогенез. Клиника. Күтім. Алдын алу. Астарлас аурулардың алдын алу
4	Педиатриядағы шұғыл жағдай (тыныстың және жүрек қызметінің тоқтауы, құрысу синдромы, талма, коллапс)	Тыныстың және жүрек қызметінің тоқтауы, құрысу синдромы, талма, коллапс. Шұғыл жағдайлардың туындау себептері. Жүрек-өкпелік реанимация, балаларға жүргізу ерекшеліктері. Тиімділік критерилері. Диагностика. Дәрігерге дейінгі шұғыл көмек

5	Тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі диагностика және шұғыл жәрдем (стеноздаушы жіті ларинготрахеит, астмалық статус, пневмония)	Стеноздаушы жіті ларинготрахеит. Этиопатогенез. Клиника. Шұғыл жәрдем, госпитальға жатқызуға көрсетімдері. Бронх демікпесі. Этиопатогенез. Клиника. Бронх демікпесі ұстамасы кезіндегі дәрігерге дейінгі шұғыл жәрдем
6	Балалардағы «іштеспе» синдромы. Жарақаттар, жарақаттық шок. Күйіктер, күйіктік шок. Үсу. Электржарақаты. Суға кету, тұншығу	Саралау диагностикасы. Клиника. Себептері. Диагностика. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек
7	Балалардағы жұқпалы аурулар (қызылша, желшешек, жәншау, күл, полиомиелит, менингококктық инфекция)	Этиология. Патогенез Клиника. Емдеу. Асқынулар. Диагностика. Профилактика. Инфекция ошағындағы шаралар
8	Балалардың нерв жүйесінің жарақаттары мен аурулары (менингиттер, энцефалиттер)	Бассүйек-ми жарақаты. Клиника. Емдеу. Себептері. Асқынулар. Диагностика. Профилактика. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек. Менингиттер, энцефалиттер. Этиология. Патогенез Клиника. Емдеу. Асқынулар. Диагностика. Профилактика. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек
Акушерияның, гинекологияның өзекті мәселелері		
1	Әйелдердің жыныс ағзаларының АФО	Әйелдердің жыныс ағзаларының анатомиясы, әйелдердің жыныс ағзаларының физиологиясы. Әйелдердің жыныс ағзаларының анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Қалыпты еттекір циклі
2	Әйел жамбасы. Іштегі нәресте басы босану объектісі. Жүктілік физиологиясы	Әйел жамбасының құрылымы. Өлшемдері. Үлкен жамбасты өлшеу. Іштегі нәресте басы босану объектісі. Іштегі нәрестенің даму кезеңдері. Ұрық қабықшалары. Плацента. Кіндікбау
3	Жүктілік диагностикасы	Жүктіліктің ерте мерзімінің диагностикасы, жүктіліктің соңғы мерзімінің диагностикасы. Жүктілік мерзімін, босануға байланысты демалыс мерзімін және босану мерзімін анықтау

Владеть навыками:

- оказания лечебно-профилактической, санитарно-профилактической, скорой медицинской помощи при острых заболеваниях и несчастных случаях;
- подготовки пациентов к обследованию и консультациям у врачей специалистов;
- приема амбулаторных больных, обслуживания на дому;
- диагностики, лечения и профилактики заболеваний;
- оказания доврачебной помощи, принятия физиологических родов;
- макро и микроскопического исследования биологического материала.

Обладать набором компетенции:

- ведение персонального учета населения участка;
- планирование своей деятельности на участке;
- ассистирование врачу при хирургических манипуляциях;
- осуществление текущего санитарного надзора, организация противоэпидемических мероприятий;
- проведение санитарно-просветительной работы среди населения, пропаганда здорового образа жизни;
- ведение учетно-отчетной медицинской документаций;
- наблюдение за исправным состоянием лабораторного оборудования;
- соблюдение правил внутреннего трудового распорядка, противопожарной безопасности и техники безопасности, санитарно-эпидемиологического режима.
- оказание гражданам первой медицинской помощи, в том числе в экстремальных условиях, оказание доврачебной и паллиативной медицинской помощи.

2 Распределение часов дисциплины**Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальности «Лечебное дело»**

Дисциплина	Всего	Аудиторные часы		СРС
		лекции	практические занятия	
Актуальные вопросы терапии	108	16	56	36
Актуальные вопросы хирургии	54	6	30	18
Актуальные вопросы педиатрии	54	6	30	18
Актуальные вопросы акушерства, гинекологии	54	6	30	18
Общее количество часов	270/5	34	146	90

знать клиническую картину заболевания, основы диагностики, первую помощь, лечение, подготовку к операции. Особенности послеоперационного периода. Профилактику возможных осложнений;

- методику эндоскопического исследования. Показания к эндоскопическому исследованию. Возможные осложнения. Правила обработки, стерилизацию эндоскопического оборудования;
- санитарно-противоэпидемический режим;
- основную медицинскую документацию.

Уметь:

- собирать анамнез, проводить общий осмотр, физикальное обследование детей и взрослых в экстремальных условиях при дефиците времени и информации;
- проводить экспресс – диагностику (ЭКГ, определение сахара в крови, пульсоксиметрия), дать клиническую интерпретацию полученным результатам лабораторно-инструментальных исследований;
- выделить ведущий синдром в течение заболевания или травмы, поставить диагноз, наметить план лечения;
- применять для лечения больных имеющуюся аппаратуру (провести ингаляцию кислорода, применить небулайзер, транспортную иммобилизацию пневматическими и универсальными шинами и др.);
- проводить сердечно-легочную реанимацию у детей (методы восстановления проходимости дыхательных путей, искусственную вентиляцию легких, закрытый массаж сердца, дефибрилляцию);
- вводить лекарственные средства внутривенно болюсно и капельно;
- промыть желудок, катетеризировать мочевого пузыря, провести временную остановку кровотечения;
- проводить контроль за санитарно-гигиеническим режимом в хирургическом стационаре. Проводить профилактику гнойно-септических осложнений;
- проводить соответствующую обработку рук перед хирургическими процедурами;
- подготовить больного к обезболиванию. Технически правильно провести зондирование желудка, поставить лечебную и диагностическую клизму;
- подготовить больного к операции. Проводить профилактику развития послеоперационных осложнений;
- определять группу крови, проводить пробы на совместимость. Собрать и заполнить систему для переливания крови;
- обеспечить уход за больными с острой гнойной инфекцией. Подготовить больного к различным исследованиям;
- проводить уход за всеми видами дренажей, катетеров, зондов;
- подготовить необходимый инструментарий и оборудование к эндоскопическому исследованию;
- оказывать первую медицинскую помощь больным с различными травматическими повреждениями.

4	Босану. Босанудағы жаңашыл ұстанымдар Партограмма. ДДҰ бағдарламасы. Босануда көмектесетін мекемелердің нормативтік құқықтық құжаттары. Іс жүзіндегі бұйрықтар	Босанудың басталу себептері, әйелдің босану кезеңіндегі босану жолындағы өзгерістер ерекшелігі, физиологиялық босану кезіндегі итермелеуші күштің сипаттамасы, ауытқушылықты босанудың физиологиялық ағымынан айыра білу, босанудың 1, 2, 3 кезеңдерінің ағымы және жүргізу. Партограмма жүргізу, оның артықшылығы
5	Гестоздар. Экстрагенитали ауруы және жүктілік	Гестоздар. Этиопатогенез. Диагностика. Шұғыл көмек. Экстрагенитали ауруы және жүктілік. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек
6	Акушериялық қан кету	Плацентаның алда жатуы. Дұрыс орналасқан плацентаның уақытынан ерте ажырауы. Босанғаннан кейінгі ерте кезеңде қан кету. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек
7	Гинекологиядағы шұғыл жағдайлар	Жатырдан тыс жүктілік. Анабезді апоплексиясы. Кистоста сабағының бұратылуы. Жатырдан қан кету. Дәрігерге қаралғанға дейінгі шұғыл көмек

3.3 Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ) жоспарының үлгісі

№	ТӨЖ мазмұны	
Терапияның өзекті мәселелері		
1	Тыныс алу ағзаларының ауруларымен ауырған науқастарға сараланған күтім жасаудағы, емдеу және алдын алудағы жаңалықтар (бронх демікпесі, бронхиттер, пневмония)	
2	Туберкулез. Фельдшердің туберкулезді анықтау мен алдын алудағы рөлі	
3	Жүрек-қан тамыр жүйесі аурулары (ЖИА, қан тамырлық жеткіліксіздік, артериялық гипертензия, ревматизм)	
4	Асқорыту ағзалары, эндокриндік жүйе (қантты диабет) аурулары	
5	Бүйрек және несеп шығару жолдарының аурулары	
6	Анемия. Аллергиялық жағдай	
7	Инфекциялық аурулар	
Хирургияның өзекті мәселелері		
1	Қазақстандағы хирургиялық қызмет мекемесі. Негізгі хирургиялық мекемелер	
2	Фельдшердің анестезияны даярлау және өткізудегі рөлі. Хирургиядағы эндоскопия	

3	Жарақаттық зақымдар. Буындардың шығу, соғып алу, сыну. БМЖ. Ішкі ағзалардың ЖЖ. Жарақатты дренаждау. Күтім жасау
4	Қан кету. Десмургия. Таңғыш материалдардың, тасымалдаушы және емдік шендеуіштердің жаңа түрлері
5	Хирургиялық аурулар. Түрлері, жіктемесі, диагностика. Аумақтық және жалпы ем
Педиатрияның өзекті мәселелері	
1	Жаңа туылған нәресте. Нәрестелерге күтім жасау жөніндегі қазіргі талаптар. Шала туылған нәресте. Күтім жасау және бақылау ерекшеліктері
2	Балалардың денсаулығын кешенді бағалау. Денсаулық топтары
3	Тамақтанудың бұзылуы. Гипотрофия. Эксудативті-талаураған диатез. Анемия. Рахит
4	Балалардағы аяқ астынан болатын өлім синдромы. Жүрек-өкпелік реанимация. Артериялық гипертензия
5	Тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі диагностика және шұғыл көмек (стеноздаушы жіті ларинготрахеит, демікпе статусы, пневмония)
6	Балалардағы «іштеспе» синдромы
7	Балалардағы жұқпалы аурулар
8	Балаларда кездесетін нерв жүйесінің жарақаттары мен аурулары
Акушерия, гинекологияның өзекті мәселелері	
1	Әйелдердің жыныс ағзаларының анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктері
2	Әйел жамбасы. Іштегі нәресте басы босану объектісі. Жүктілік физиологиясы
3	Жүктілік диагностикасы
4	Босану
5	Гестоздар. Экстрагенитали ауруы және жүктілік
6	Акушериялық қан кету
7	Гинекологиядағы шұғыл жағдайлар

Цель дисциплины:

- Освоение специальности «Лечебное дело»

Задачи дисциплины:

- обеспечить слушателей современными знаниями по специальности «Лечебное дело»;
- обучить современным умениям и навыкам по специальности;
- воспитать у слушателей стремление к постоянному совершенствованию теоретических знаний, практических навыков и самообразованию;
- привить слушателям организационные способности для улучшения качества работы;
- обучить оказанию неотложной медицинской помощи при острых заболеваниях и несчастных случаях.

Конечные результаты обучения**В результате изучения дисциплины слушатель должен знать:**

- Конституцию Республики Казахстан, Кодекс Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения», законы Республики Казахстан «О борьбе с коррупцией», «О языках в Республике Казахстан», нормативно-правовые акты в области здравоохранения, правила дезинфекции отработанного материала
- основы экспертизы нетрудоспособности;
- современные представления об этиологии, патогенезе, современные классификации внутренних болезней;
- клинику неотложных состояний при заболеваниях и их осложнениях, травмах, отравлениях, неблагоприятных воздействиях факторов внешней среды. Устройство и организацию работы хирургического стационара;
- организацию работы хирургического кабинета поликлиники, перевязочной, операционной;
- наиболее распространенные виды возбудителей инфекции. Источники и пути заражения. Методы борьбы с внутрибольничной инфекцией;
- подготовку больных к различным видам обезболивания. Осложнения при проведении обезболивания и их профилактики;
- основы подготовки больных к операции. Профилактику послеоперационных осложнений;
- виды кровотечения, его симптомы. Методы временной остановки кровотечения и способы окончательной остановки. Гемостатические средства, применяемые в хирургии;
- показания и противопоказания к переливанию крови. Возможные осложнения и их причины. Плазмозамещающие жидкости;
- травматические повреждения. Особенности первичной хирургической обработки. Правила иммобилизации;
- основную нозологию хирургических болезней. По каждой форме заболевания

1 Пояснительная записка

Введение

Вместе с развитием и совершенствованием медицинской науки и техники возрастает роль и значение фельдшеров, которые должны обладать обширными знаниями для выполнения своих функционально-должностных обязанностей на более качественном уровне.

Работа фельдшера объемна, сложна и многогранна. В обязанности фельдшера входит оказание лечебно-профилактической и санитарно-профилактической, скорой медицинской помощи при острых заболеваниях и несчастных случаях.

Необходимо помнить, что неотложная медицинская помощь, наряду с первой медицинской помощью является основой для сохранения и поддержания жизненно важных функций организма. Правильно проведенные мероприятия в сложных ситуациях значительно облегчает дальнейшее оказание квалифицированной и специализированной медицинской помощи. Фельдшер ведет амбулаторный прием и обслуживает больных на дому. Проводит диагностику, лечение, профилактику заболеваний. Оказывает доврачебную помощь, ассистирует врачу при хирургических манипуляциях, принимает физиологические роды. Осуществляет текущий санитарный надзор, организует и проводит противоэпидемические мероприятия. Проводит санитарно-просветительную работу среди населения, включая гигиеническое обучение и воспитание, пропаганду здорового образа жизни. Проводит забор на химические макро- и микроскопические исследования биологического материала крови, желудочного содержимого, спинно-мозговой жидкости, выпотных жидкостей, исследование отделяемого, гельминтно-овоскопическое исследование, используя методы исследования геморрагического синдрома, технику бактериологических и серологических исследований. Следит за исправным состоянием лабораторного оборудования. Ведет учетно-отчетную документацию. Соблюдает медицинскую этику, правила внутреннего трудового распорядка, противопожарной безопасности и техники безопасности, санитарно-эпидемиологического режима.

Специалисту для выполнения своей работы необходимо знать Конституцию Республики Казахстан, Кодекс Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения», законы Республики Казахстан «О борьбе с коррупцией», «О языках в Республике Казахстан», нормативно-правовые акты в области здравоохранения правила дезинфекции отработанного материала, основы экспертизы нетрудоспособности, основы санитарно-противоэпидемического режима, основы законодательства о труде, правила и нормы охраны труда, техники безопасности, производственной санитарии и противопожарной безопасности. Знания, полученные при обучении, обновляются путем самообразования, а также на этапах переподготовки и последующего повышения квалификации.

Настоящая типовая учебная программа дополнительного образования предназначена для цикла переподготовки по специальности «Лечебное дело», общая продолжительность цикла - 5 недель (270 часов). По специальности «Акушерское дело», общая продолжительность цикла - 6 недель (324 часов).

4 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: наукастарды бақылау және күтім жасау, әртүрлі зерттеулерге дайындалу, медициналық құжаттамаларды жүргізу, емдік-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталастар, презентациялар, кері байланыс.

Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ): палаталарда, амбулаториялық қабылдауда, үйде наукастарды курациялау, емдеу-алдын алу ұйымдарының әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, мейірбикелік ауыру тарихын жазу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру. Сызба, кесте, алгоритм, слайдтар дайындауға қатысу. Кітапханада, Ғаламторда жұмыс істеу, ғылыми-практикалық конференцияларға, семинарларға, санитариялық-ағарту жұмысына қатысу.

5 Клиникалық база

МСАЖ ұйымдары (емхана, ОДА, диспансерлердің, ауруханалардың амбулаториялық бөлімшелері), станционарлардың, медициналық жедел көмек көрсету станциясы мен ауруханасының қабылдау бөлімі, медициналық шұғыл көмек көрсету Республикалық орталығы.

6.1 Негізгі әдебиеттер

Мемлекеттік тілде:

1. Бейсембаева Р.С. Акушерия. 2006.
2. Раисова А.Т. Акушерия және гинекология. – Алматы. – 2007.

Орыс тілінде:

1. Андреева А.н., Белокрыницкая В.И. (диагностика, лечение) Медицинская книга, – Москва, 2001.
2. Доврачебная помощь при заболеваниях и уход за больными – Минск. Высшая школа 2000.
3. Николаев Л.А. Латфуллин И.А. Ахмерова Р.И., Ким З.Ф. Неотложная кардиология. Руководство к практическим занятиям. МЕД – прессинформ, – Москва 2004.
4. Сальцева М.Т., Аминова Н.В., Носов В.П. и др Учебное пособие. – Нижний Новгород, 2003.
5. Солодухина «Сестринское дело в педиатрии», – Минск 1999.
6. Цыбульский «Несчастные случаи у детей», – Санкт-петербург 1999.
7. «Терапия для фельдшера» Смолева Э.В., Шутов Ю.Э., Савенков И.Л. – Феникс, Ростов на Дону 2001.
8. «Скорая медицинская помощь» Верткин А.Л. 2003.
9. «Экстренная кардиологическая помощь» В.В. Руксин – Санкт-Петербург 2003.
10. Бодяжина В.И. Акушерство – 2005.
11. Лысак А.А. Акушерство – 2003.
12. Василевская Л.Н. и др. Гинекология 2004.
13. Бодяжина В.И., Семейченко И.Б. Акушерство 2004.
14. «Хирургические болезни» Кузин М.И. – Москва 2007.
15. «Хирургические болезни с уходом за больными ». Муратов С.Н. 2005.
16. «Военно-полевая хирургия» Гуманенко А. – Москва. 2004 .

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Сестринское дело в терапии Р.Н.Д.Феникс 2002.
2. Смолева Э.В.Терапия для фельдшера Р.Н.Д. Феникс 2001.
3. Смолева Э.В. и др. Сборник «Лучшие рефераты по медицине», – Москва 2003.
4. Мухина С.А. Тарновская И.И. «Теоретические основы сестринского дела» – Москва 2003.
5. Действующие приказы и инструкции МЗ РК.
6. «Справочник по лечению внутренних болезней» Матвейников Г.П., Багель Е.А., Воронко И.И. и др. Минск Беларусь.
7. «Диагностика и лечение пневмонии» Асфендиярова, методические рекомендации – Алматы 2000.
8. Общая хирургия Петров С.В. 2005.
9. «Атлас оперативной хирургии» Островерхов Г.Е. 1996.

1	Пояснительная записка	26
2	Распределение часов дисциплины	29
3	Примерный тематический план и содержание дисциплин переподготовки	30
3.1	Примерный тематический план лекций	30
3.2	Примерный тематический план и содержание практических занятий	33
3.3	Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)	37
4	Методы обучения и преподавания	39
5	Клиническая база	39
6	Список рекомендуемой литературы	40
7	Авторы	41

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников» г. Алматы.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с Государственным стандартом дополнительного образования 2009 г. по специальности «Сестринское дело».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения РК № 734 от 26 октября 2011 г.

9. «Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости» Савельев С.В. 2004.

7 Автор

Ердесова Г. К. – Алматы қ. медицина колледжінің орта буынды медицина қызметкерлеріне дипломнан кейінгі қосымша білім беру орталығының жетекшісі.

Министерство Здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

Дополнительное образование

Специальность:

ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО

Астана 2011